

V tujini so že uveljavljeni, pri nas pa so še novost
Četrtna tema: Dnevni centri za starejše v Ljubljani
Delo, 04.03.2010

Na območju MOL je od marca sedem dnevnih centrov za druženje in dejavnosti starejših, kjer lahko dobijo tudi potrebno pomoč – Od telovadbe do računalništva
Ljubljana – Dnevni centri za starejše so v tujini že uveljavljena oblika predinstitucionalnega varstva, pri nas pa so še novost. Pogosto želijo starostniki, ki čez dan potrebujejo pomoč in posebno oskrbo, ki jim je sorodniki ne morejo zagotoviti, ostati v domačem okolju. Čez dan lahko bivajo v dnevnih centrih, kjer se družijo in se vključijo v različne dejavnosti, spijo pa doma ter večere in proste dni preživljajo s sorodniki. Po podatkih načelnice oddelka za zdravje in socialno varstvo Tilke Klančar Mestna občina Ljubljana (MOL) sofinancira sedem dnevnih centrov aktivnosti za starejše; zadnjega so uradno odprli 1. marca in deluje v Domu starejših občanov Fužine na naslovu Nove Fužine 40.

Center za dnevno oskrbo starejših od leta 2004 deluje v okviru Zavoda za spodbujanje in razvijanje kvalitete življenja v Ljubljani Papilot na Zakotnikovi ulici 3 ter je odprt vsak delavnik od 7. do 19. ure. Potrebovali bi novo lokacijo, ker deluje v prostorih vrtca, ki jih bo letos želel nazaj. Imajo od 15 do 20 oskrbovancev, ki večinoma prihajajo vsak dan, skupaj jih je vpisanih 28. Večinoma so starejši od 65 let, nekaj je tudi mlajših po poškodbi glave ali po kapi, je povedala vodja centra **Marija Milavec Kapun**.

Različne dejavnosti

V centru se vsak dan prepletajo različne dejavnosti za ohranjanje in razvijanje sposobnosti starostnika. Dan začnejo s prilagojeno jutranjo telovadbo, rednimi sprehodi v naravo ali plesom. Opravljajo ročna dela, rišejo, barvajo, ustvarjajo iz gline. Intelektualne sposobnosti krepijo v šoli spomina, z branjem knjig in dnevnih časopisov, šal, kratkih zgodbic, reševanjem križank in nalog. Poslušajo glasbo in pojejo ter vadijo orientacijo v času in prostoru. Imajo tudi tematske pogovore. Pomembno je predvsem druženje. Ob posebnih dogodkih organizirajo praznovanja in piknike ter pripravljajo različne jedi. Igrajo različne interaktivne in družabne igre ter se učijo tehnik za sproščanje.

Marija Milavec Kapun je povedala, da je dnevni center zavoda Papilot oral ledino, saj je organiziran zunaj javne mreže institucij. Tako se lahko bolje prilagajajo potrebam starostnikov in svojcev. Zagotavljajo tudi prevoz starejših po Ljubljani, z njimi gredo do lekarne ali k zdravniku. Ves dan imajo tudi urejeno prehrano. Storitve plačujejo oskrbovanci oziroma njihovi svojci. Ura oskrbe je od 1,28 do 2,35 evra, osem ur oskrbe pa stane od 10,20 do 18,77 evra. MOL pri plačilu sodeluje z uspešno prijavljenimi projekti, ta denar pa v centru namenijo za pokrivanje razlike v ceni; oskrbovanci lahko tako dobijo tudi do 25 odstotkov popusta.

Trije centri pod okriljem Mestne zveze upokojencev

Pod okriljem Mestne zveze upokojencev Ljubljana delujejo trije dnevni centri aktivnosti za starejše (DCA): na Povšetovi 20 od jeseni 2005, na Puhovi 6 od oktobra 2006 in na Gosposvetski 4 od oktobra lani. Odprti so vsak delavnik od 7.30 do 18. ure, ob petkih pa do 15.30. Na željo uporabnikov so odprti tudi dlje ter ob sobotah, nedeljah in praznikih, je povedala vodja DCA **Jera Grobelnik**.

Vsakega od domov obiše od 40 do 55 ljudi na dan, poleti jih je zaradi počitnic nekoliko manj. Večina jih prihaja vsaj trikrat na teden in v povprečju ostanejo v centru od štiri do šest ur. Povprečna starost obiskovalcev je 67,7 leta; predvsem popoldanskih dejavnosti se udeležuje tudi srednja generacija, ki je še aktivna.

Poleg svetovanja in pomoči pri iskanju informacij vsak dan organizirajo telovadbo, ustvarjalne delavnice, oblikovanje z glino, vaje iz logike za urjenje spomina, literarno-debatni krožek, petje, več vrst plesa in joge, ure sproščanja, krožke računalništva, kuhanja, šivanja, španščine, italijanščine, francoščine, nemščine, angleščine in latinščine. Upokojena medicinska sestra jim vsak mesec izmeri krvni tlak, sladkor in holesterol.

Obiskovalci lahko v klubske sobi pregledujejo dnevne časopise in revije, odigrajo partijo šaha, kart ali drugih družabnih iger ter ob klepetu popijejo čaj ali kavo. Iz knjižnice si lahko izposojajo knjige. V računalniškem kotičku se lahko učijo deskanja po spletu. Zainteresirani lahko razstavljajo različne izdelke. Vsako leto se med drugim vključijo tudi v Teden vseživljenjskega učenja, ki ga organizira Andragoški center Slovenije.

V teh treh DCA so redno zaposlene štiri strokovne delavke: psihologinja, dve socialni delavki in socialna pedagoginja; dejavnosti pa vodijo prostovoljci, lani jih je bilo 86. Tako so dejavnosti za udeležence brezplačne, plačajo samo pet evrov članarine na mesec, in to samo za tiste mesece, ko se udeležujejo dejavnosti. Večino denarja prispeva MOL, s katero imajo sklenjeno triletno pogodbo. Približno 15 odstotkov potrebnega denarja prispeva ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, manjši del dobijo z razpisi prek Športne zveze Ljubljana, DCA pa so tudi ena od točk vseživljenjskega učenja CDI Univerzum.

V mednarodnem projektu AGE/inc. je bil DCA junija 2007 naveden kot primer dobre prakse. Novembra lani pa je program od ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter od Socialne zbornice Slovenije prejel verifikacijsko listino, ki ga uvršča v mrežo javnih socialnovarstvenih programov.

V dnevnem centru za starejše, ki deluje v okviru Doma starejših občanov Ljubljana Šiška v Kunaverjevi ulici 15, izvajajo tudi dnevno varstvo ob številnih dejavnostih. Center je odprt od 7. do 17. ure. Obiskovalci so stari več kot 65 let, povprečna starost je 84,5 leta; bivajo doma, čez dan pa niso več sposobni popolnoma sami skrbeti zase. Cena dnevnega varstva je 70 odstotkov cene celodnevnega institucionalnega varstva in je glede na oskrbo, ki jo uporabnik v dnevnem varstvu potrebuje, od 11,32 do 17,89 evra na dan.

Andreja Žibret

Z vseživljenjskim učenjem nad revščino in socialno izključenost

Svobodni sindikati so v najbolj socialno ogroženi slovenski regiji Pomurju pripravili posvet na temo Kako pobegniti revščini

BRANKO ŽUNEC

Kako pobegniti revščini je bila tema včerajšnjega posveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) in njene območne organizacije (OO) za Pomurje v okviru tedna vseživljenjskega učenja v Murski Soboti. Udeleženci - predstavniki sindikata, centrov za socialno delo (CSD), zavoda za zaposlovanje, nevladnih organizacij (NVO) in drugi - so med iskanjem možnih rešitev posebno pozornost namenili prepoznavanju vseživljenjskega učenja kot učinkovitega orodja za premagovanje revščine, ki se navezuje na letošnje evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti.

"Kanček upanja za to, da bi Pomurje, ki je med slovenskimi regijami na repu razvoja, pridobilo tudi nova delovna mesta, predstavlja zakon o Pomurju," je menil sekretar OO ZSSS Jože Turk. Tako kot ostali kolegi iz regije je ocenil, da bo v naslednjih mesecih, ko bodo stečajniki iz Pomurke Mesne industrije (PMI) in Mure prenehali dobivati denarna nadomestila, socialna slika regije še bolj potemnela. Tako kot drugje po državi so revščini in socialni

izključenosti najbolj izpostavljeni brezposelni, starejši ljudje, zlasti ženske, ki živijo v enočlanskih gospodinjstvih, in najemniki stanovanj. Nada Škrbič iz soboškega CSD je opozorila, da je bilo v zadnjem času pet prisilnih izselitev, ker stanovalci niso imeli denarja za pokrivanje vseh stroškov, da trenutno prejema denarno socialno pomoč 2950 upravičencev in da si prizadeva, da bi po lani narejenem načrtu skupaj z NVO reševali najhujše socialne stiske. Na zavodu za zaposlovanje čim več brezposelnih vključujejo v ukrepe po programu aktivne politike zaposlovanja in v pridobivanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij.

Izvršni sekretar Predsedstva ZSSS Marjan Urbanč je izpostavil, da je treba v boju proti revščini spodbu-

ti izobraževanje in usposabljanje, da se je tudi med člani ZSSS v letih 2008 in 2009 povečalo število prosilcev za dodelitev denarne solidarnostne pomoči oziroma da se letos ta trend nadaljuje in da je zelo slabo poskrbljeno za izobraževanje odraslih zaposlenih. Kot primer dobrih praks so na včerajšnjem posvetu predstavili projekt vseživljenjskega učenja oziroma usposabljanja za življenjsko uspešnost kot orodja za premagovanje revščine v delovno intenzivnem podjetju z 900 zaposlenimi Eti, d.d., Izlake, in svetovanja na delovnem mestu. Največje težave predstavljajo odločitve, za kateri poklic se usposablja, finančne možnosti za usposabljanje, motivacija in pogoji za vseživljenjsko učenje.

Nekdanji zaposleni v Muri žrtve še enega stereotipa

Alojz Sraka, ki pri Ljudski univerzi Murska Sobota vodi svetovalno središče, je ocenil, da so naložbe v izobraževanje v pomurski regiji trenutno potisnjene na stranski tir in da se Pomurje otepa z veliko stereotipi. Temu, da so na tem območju najmanj razviti in najmanj izobraženi ter da so učenci in dijakki najmanj uspešni pri preverjanjih znanj na nacionalni ravni, se je pridružil še stereotip o nekdanjih zaposlenih v Muri. "Tem ljudem se dogaja krivica, saj imajo veliko poklicnega in tehnološkega znanja, izkušenj, veščin, skratka delovno kulturo, vse to pa je trenutno odveč, ker po tem na trgu dela ni povpraševanja." Kot argument zadnjemu je povzel izjavo direktorja družbe BISOL, d.o.o., iz Latkove vasi pri Celju, dr. Uroša Merca, da bodo v podjetju za proizvodnjo fotonapetostnih modulov za sončne elektrarne, ki je v soboški severni obrtni industrijski coni pred kratkim kupilo večje zemljišče, zaposlili tudi nekdanje Murine delavce in delavke.

Teden vseživljenjskega učenja

Ker je letošnje leto razglašeno za Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti, bo zavod RS za zaposlovanje obeležil že petnajsti praznik učenja, teden vseživljenjskega učenja 2010.

Teden bo z različnimi tematskimi prireditvami označeval leto 2010 vse od 1. maja do 30. junija.

Zavod RS za zaposlovanje bo širši javnosti tudi letos predstavil del svojih rednih dejavnosti.

Ob tej priložnosti bodo v zavodu ponovno opozorili na različne vidike, pomen in temeljne vrednote vseživljenjskega učenja ter

na možnosti pridobivanja znanja za uspešno vključevanje in prilagajanje trgu dela. prireditve bodo za vse obiskovalce brezplačne, so sporočili z zavoda.

VEČER

Datum: 12.5.2010 - Stran: KOROŠKA

Likovna ustvarjalnost starejših

V grajskem razstavišču Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem so kot uvodno prireditev v teden vseživljenjskega učenja v domači občini pripravili razstavo likovnih del članov začetne študijske skupine pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje v okviru Andragoškega društva Koroške. Razstavlja 21 ustvarjalcev, večinoma žensk in upokojencev, iz več koroških občin, ki pod vodstvom akademskega slikarja Štefana Marflaka že drugo leto razvijajo svoj likovni talent, zato je naslov razstave Prebujanje s Štefanom Marflakom. Kot je povedal mentor, gre za prebujanje razumevanja likovnega jezika, barve in vizualne perspektive, udeleženci pa so se v tem času že kar prebudili. Po besedah Irene Cimerman, ene od članic skupine Likovno ustvarjanje, ki si je nadela ime Neodvisni, saj sledi svobodi umetniškega ustvarjanja, za učenje ni nikoli prepozno. Zatirano energijo preteklih let, ki žari iz razstavljenih del, je pohvalil tudi podžupan Milan Škafar.

VEČER

Datum: 13.5.2010 - Stran: KOROŠKA

Ob tednu vseživljenjskega učenja

V Domu starejših na Fari na Prevaljah bodo v okviru tedna vseživljenjskega učenja potekale raznovrstne prireditve. V ponedeljek, 17. maja, bodo odprli razstavo fotografij **Vlada Jeharta**, naslednji dan bo dopoldan lutkovna skupina Centra za usposabljanje, delo in varstvo iz Črne odigrala predstavo Padel z neba, ob 16. uri pa bo predstavitev modela za upravljanje s kakovostjo E-Qalin. Kaj je z njegovim uvajanjem pridobil dom, bosta poročala **Franci Imperl**, izobraževalec za E-Qalin, in **Petra Jamnik Kobolt**, vodja kakovosti v domu. V sredo, 19. maja, popoldan bodo nastopili učenci z Leš, v četrtek dopoldan pa se bodo prevaljski osnovnošolci pomerili s stanovalci na olimpijadi starih iger. Isti dan ob 16. uri bo o demenci predavala **Jožica Gamse**, dr. med., spec. psih.

Na kratko
Delo, 14.05.2010

Ponudba ob tednu vseživljenjskega učenja

Šentjur – Ljudska univerza Šentjur (LUŠ) za teden vseživljenjskega učenja (od 17. do 23. maja) pripravlja več tečajev, delavnic in predavanj. Med njimi bodo: tečaj internetnega poslovanja za upokojence (17. maj) v prostorih LUŠ, predavanje o odkrivanju raka na debelem črevesju in danki, ki ga pripravljajo v okviru nacionalnega programa SVIT (18. maj) in predstavitev jezikovnih tečajev za vse generacije. **P. Š.**

Vseživljenjsko učenje

Teden za izobraževanje

Ljubljana. Danes se začne Teden vseživljenjskega učenja (TVU), ki ga usklajujejo na Andragoškem centru Slovenije in bo trajal do nedelje. Razširjen termin je sicer od 1. maja do 30. junija – za to obdobje so samo v Ljubljani pripravili 314 različnih prireditev, bodo pa po vsej državi (več o tem na spletnem naslovu <http://tvu.acs.si/koledar/iskanje>). Lani je TVU pritegnil več kot 130 tisoč udeležencev, sodelovalo pa je 747 izvajalcev in koordinatorjev. M. B.

Uspešni so, ker so ljudski
Petdeset let Zasavske ljudske univerze
Delo, 18.05.2010

ZLU je sodobno izobraževalno središče za povprečno 2000 odraslih Zasavcev na leto – Na jesen dva nova programa: predšolska vzgoja in informatika

Zagorje – ZLU, Zasavska ljudska univerza, že pol stoletja skrbi za izobraževanje odraslih, ki se odločajo izpolniti znanje za potrebe poklicne kariere ali za prosti čas. V 50 letih je postala sodobno izobraževalno središče za povprečno 2000 odraslih od Litije do Radeč, ki se vsako leto vpišejo v njihove programe.

Svoj jubilej bo ZLU praznovala delovno v okviru Tedna vseživljenjskega učenja, ki se je začel včeraj, nadaljeval pa se bo z današnjo dopoldansko sejensko prireditvijo v avli Delavskega doma Trbovlje ter z večerno prireditvijo, katere izkupiček bo namenjen letovanju otrok. Sejem – dan izobraževanja in zaposlovanja, ki ga ZLU prireja skupaj z območno službo Zavoda za zaposlovanje, občino Trbovlje in Skladom dela Zasavje, je namenjen neposrednim stikom med delodajalci, ponudniki izobraževalnih storitev in iskalci zaposlitve, hkrati pa je tudi priložnost za promocijo vseživljenjskega učenja. Organizatorji pričakujejo velik odziv – ne le zaradi 3250 brezposelnih v regiji, temveč tudi zaradi tega, ker so Zasavci – tako je povedal direktor ZLU **Tone Bezgovšek** – ne glede na leta vse bolj željni znanja.

Uspehe in dosežke v 50-letnem obstoju v ZLU med drugim pripisujejo temu, da jim je poleg strokovnosti uspelo hraniti tudi »ljudskost«. Uspeva jim, kakor pravi Tone Bezgovšek, ohranjati tudi število slušateljev, samo območje, za katero skrbi ZLU s svojo dejavnostjo, se je zadnja leta skrčilo: 90 odstotkov vpisanih prihaja iz treh zasavskih občin. Največ, približno 1700, jih naštejejo na seminarjih, delavnicah in tečajih, torej v »nešolskih« oblikah, ter v t. i. točkah vseživljenjskega učenja – zagorska je na ZLU, trboveljska in hrastniška v obeh knjižnicah –, ki ponujajo brezplačno samostojno učenje. V povprečju po 200 oziroma 220 slušateljev pa se vsako leto odloča za visoko- in višješolske ali srednješolske in poklicne programe.

Na jesen čakata Zasavce še dve izobraževalni možnosti več. ZLU bo z novim šolskim letom omogočila nov srednješolski program predšolske vzgoje in višješolskega s področja informatike. Tone Bezgovšek v verificiranih oblikah tudi na jesen pričakuje do 450 slušateljev, v drugih pa še trikrat toliko.

Polona Malovrh

Začel se je teden vseživljenjskega učenja

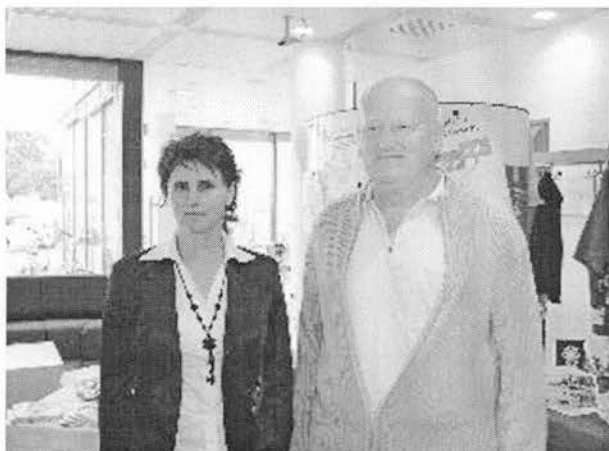
LJUBLJANA – Osrednja tema letošnjega tedna vseživljenjskega učenja bo pomen tega procesa v boju proti revščini. Na to temo se bo po vsej Sloveniji zvrstilo več kot pet tisoč izobraževalnih, informativno-svetovalnih, kulturnih in športnih dogodkov. Včerajšni dan je bil namenjen 15. obletnici tedna vseživljenjskega učenja, v torek se bodo posvetili bralni kulturi, v sredo osebam s posebnimi potrebami, četrtek bo v Slovenski Bistrici 14. andragoški kolokvij s predstavniki gospodarstva, v petek in soboto bodo opozarjali na pomen nevladnih organizacij, nedeljska tema pa bo medgeneracijsko učenje, je na včerajšnji tiskovni konferenci napovedala vodja projekta **Zvonka Pangerc Pahernik** iz Andragoškega centra Slovenije (ACS). Teden vseživljenjskega učenja je najopaznejša promocijska kampanja na področju izobraževanja in učenja pri nas. ASC jo pripravlja v sodelovanju z več sto ustanovami, skupinami in posamezniki. Vsako leto podelijo tudi priznanja za promocijo učenja in znanja. Letošnji dobitniki so: Fila Pašič Bišič z Jesenic, Darko Šarac iz Ljubljane, Natalija Planinc iz Pirana, Marjan Čenar iz Murske Sobote, Ljudski pevci iz Svibnega, Društvo kmečkih žena in deklet Sv. Jurij ob Ščavnici, Društvo Pristan z Univerze za tretje življenjsko obdobje Koper ter podjetje Lek kot učeče se podjetje. **N. Ž.**

VEČER

Datum: 18.5.2010 - Stran: PREKMURJE, PRLEKIJA

Rekordno v tednu vseživljenjskega učenja

V pomurski regiji bo v maju in juniju 310 prireditev 82 izvajalcev prispevalo k udeležanju slogana Slovenija, učeča se dežela

Branko Žunec

Letošnja prejemnika priznanja ACS za vseživljenjsko izobraževanje Marjan Čenar in v imenu društva Ema Lančič

Ljudska univerza Murska Sobota (LUMS), Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer, Razvojna agencija Sinergija Moravske Toplice in Zveza kulturnih društev Lendava so včeraj v soboški Pokrajinski in študijski knjižnici slovesno odprli teden vseživljenjskega učenja (TVU); ta bo potekal od 17. do 23. maja, v razširjenem terminu pa vse do 30. junija. Predstavili so tudi letošnja prejemnika priznanja Andragoškega centra Slovenije (ACS) za vseživljenjsko izobraževanje.

Letošnji TVU pod pokroviteljstvom Vlade RS in usmerjanjem Nacionalnega odbora za TVU je že 15. po vrsti, usklajuje ga ACS, financirata ga ministrstvi za delo in šolstvo, poteka pod sloganom Slovenija, učeča se dežela. V dveh mesecih se bo po besedah direktorice LUMS **Vesne Laissani** in svetovalca v soboškem Svetovalnem središču Alojza Srake v pomurski regiji zvrstilo rekordnih 310 prireditev 82 izvajalcev. Pričakujejo od pet do šest tisoč udeležencev. Vodilni temi tedna sovpadata z evropskim letom boja proti revščini in socialni izključenosti ter mednarodnim letom biotske raznovrstnosti. "V 15 letih je prireditev, ki jo več kot deset let koordinira LUMS, postala prepoznavna, kratico TVU uporabljajo tudi gospodarstveniki in politiki. Kot ponudniki znanja se npr. promovirajo društvo gluhih in naglušnih, zavod PIP (pravo, informacije, pomoč) z brezplačno pravno pomočjo in nasveti potrošnikom. Lepo so se prijeli študijski krožki, npr. s Tišine, branja na vlaku, ki jih izvaja OŠ Šalovci v vlaku od Šalovcev do Murske Sobote in nazaj," ocenjuje Laissanijeva.

Na predlog LUMS in društva za izobraževanje pri soboški Univerzi za tretje življenjsko obdobje je letošnji prejemnik priznanja ACS **Marjan Čenar** iz Murske Sobote, ki ga ljudje poznajo kot učitelja, ki ga je kmalu po poučevanju srednješolcev zaneslo v programe za odrasle, med soavtorje programov, namenjenih trgu dela in mentorje študijskih krožkov, bil je tri mandate direktor LUMS. Na predlog gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer je letošnji prejemnik priznanja ACS društvo kmečkih žena in deklet od Sv. Jurija ob Ščavnici, šteje 69 članic, predsednica je **Ema Lančič**. Tematske delavnice, kot sta spoznavanje gojenja koruze in učenje veščin izdelovanja predmetov iz ličja, so ženske izvajale tudi na ljutomerski gimnaziji.

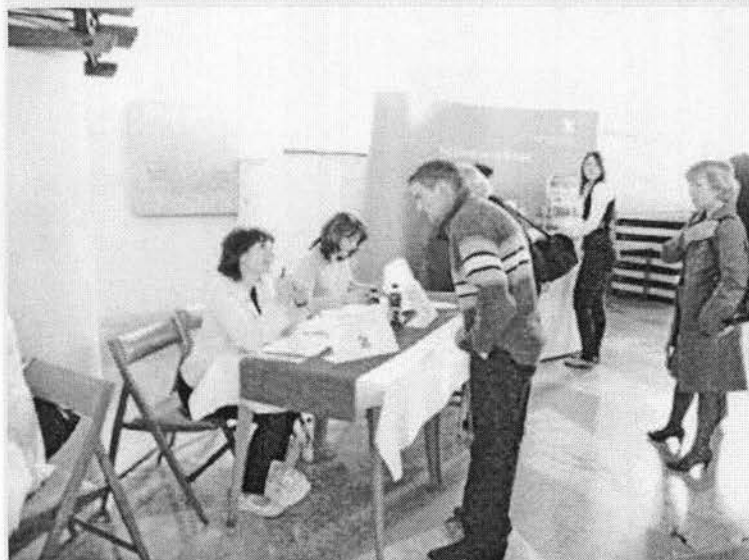
BRANKO ŽUNEC

Karierne priložnosti v Hrastniku

DNEVNIK

Slovenija - četrtek, 19.05.2011 Tekst: slo

Hrastnik - Danes med 9. in 13. uro se bo v športni dvorani odvijal karierni sejem Dan zaposlovanja in izobraževanja, ki ga v okviru tedna vseživljenjskega učenja pripravlja Zavod RS za zaposlovanje in območna služba (OS) Trbovlje v sodelovanju z Zasavsko ljudsko univerzo. Brezposelni in drugi iskalci dela se bodo lahko z delodajalci v živo pogovorili o možnostih zaposlovanja, v delavskem domu pa bodo lahko preverili, kakšne programe izobraževanja odraslih jim ponujajo zasavske srednje šole, ljudska univerza in univerza za tretje življenjske obdobje.

Karierne priložnosti v Hrastniku. (Foto: Sabina

Lokar/dokumentacija Dnevnika)

Zaposlitveni sejem se bo v Hrastniku odvijal prvič, na njem pa bo sodelovalo 18 delodajalcev, med njimi Steklarna Hrastnik, laški gradbinec in gostinec AGM Nemec, Domex, Petrol energetika, Predilnica Litija, Slovenska vojska in Policijska uprava Ljubljana. Direktorica OS Trbovlje **Lijana Vidic Ristič** je povedala, da imajo nekateri sodelujoči delodajalci že odprta delovna mesta, medtem ko drugi nove zaposlitve načrtujejo v prihodnjih mesecih, tako da se iskalcem zaposlitve splača obiskati sejem in preveriti, ali se jim morda ravno pri teh delodajalcih odpirajo nove priložnosti v karieri.

V zasavski regiji je bilo sicer konec aprila prijavljenih 3551 brezposelnih, največ v Trbovljah, kjer je brez službe 1157 ljudi, na uradu za delo v Litiji beležijo 1050 brezposelnih, v Zagorju 796 in v Hrastniku 548. Dolgotrajno brezposelnih je 43,1 odstotka, starejših od 50 let 31,2 odstotka, stečajnikov in trajno presežnih delavcev pa 30,4 odstotka vseh brezposelnih v regiji. Iskalci prve zaposlitve in mladi do 26 let predstavljajo okoli 14 odstotkov brezposelnih.

Delodajalci so v prvih mesecih prijavili 1110 prostih delovnih mest, kar je petino več kot v enakem obdobju lani, zaposlilo pa se je 718 Zasavcev oziroma 16,6 več odstotka kot od januarja do konca aprila lani. "Že drugi mesec zapored zaznavamo padec števila brezposelnih in tudi v naslednjih mesecih ne pričakujemo večjega priliva v evidenco zaradi morebitnih stečajev ali presežkov iz poslovnih razlogov. Predvidevamo, da bo brezposelnost v skladu s sezonskimi nihanjem padala še vse do konca poletja, nato pa bo od septembra dalje zaradi priliva mladih po končanem šolanju ponovno začela naraščati," je o pričakovanih gibanjih zasavskega trga dela v prihodnjih mesecih povedala Vidic-Rističeva.

Teden vseživljenjskega učenja na Koroškem

Le z znanjem v korak s časom

Številne dejavnosti za spodbujanje različnih oblik učenja v vseh življenjskih obdobjih

RAVNE NA KOROŠKEM – V vseslovenskem tednu vseživljenjskega učenja bodo Korošci lahko izbirali med več kot 200 prireditvami in drugimi dogodki, ki jih bo pripravilo 48 izvajalcev v vseh treh dolinah. Prireditve so namenjene vsem generacijam, z njimi pa bodo promovirali učenje, ne le v šolah in v okvirih usposabljanja za delo, temveč vse življenje, saj je to tudi pogoj za kakovostno sožitje v širši skupnosti in posameznikovo osebno rast. Letošnji poudarek bo na večji socialni vključenosti in boju proti revščini.

Letos prirejajo teden vseživljenjskega učenja po vsej državi že petnajstič zapored, organizatorji pa si prizadevajo s številnimi dogodki in prireditvami promovirati pomen, vlogo, predvsem pa možnosti uče-

nja v vseh življenjskih obdobjih ter za vse vloge, ki jih človek prevzema kot posameznik, član družine, delovnega kolektiva in drugih skupnosti. Na Koroškem projekt vodi izobraževalni center Smeri z Raven

na Koroškem. Direktorica Smeri Ana Pavše je povedala, da bodo prireditve do 23. junija, pripravlja pa jih širok krog ustanov, društev, organizacij in drugih: vrtci, šole, športna društva, knjižnice, muzeji, vključujejo se tudi humanitarne organizacije, ljudske univerze itd.

V navezavi na krovno temo, ki je Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti, pripravljajo več delavnic in predavanj na temo brezposelnosti, povečevanja zaposljivosti in zaposlitvene rehabilitacije. Poseben poudarek bo tudi na medgeneracijskem učenju ter neformalnem podajanju znanja po načelu znaš – nauči drugega. »Poskusili smo že z usposabljanjem upokojencev za uporabo računalnika,« je dejala Pavšetova. Starostni-

Vsi dogodki Tedna vseživljenjskega učenja so objavljeni v spletnem koledarju na naslovu <http://tvu.acs.si/koledar>.

ke so učili dijaki ravske gimnazije ter jim približali osnove računalništva. Zaradi nepoznavanja računalništva in sodobnih tehnologij se starejši ljudje lahko počutijo izključeni iz družbe in nesposobni za dejavno sodelovanje. Predsednik društva upokojencev Ravne Jože Prednik je povedal: »Učenje zdaj bolj kot kdaj prej res traja vse življenje. Hiter razvoj in napredek te prisilita, da sodeluješ, da se učiš, mimo tega ne moreš niti v starosti.«

Novih veščin pa se učijo tudi najmlajši. V ravnem vrtcu tako izvajajo projekt vzgoje za enake možnosti spolov, v osnovni šoli Jurčičevega Drejkca pa otroci s posebnimi potrebami v delavnicah zanje spoznavajo pomen in razvijajo različne oblike solidarnosti. Prihodnji teden bo poudarek na športu, Zveza športnih društev Ravne na Koroškem pripravlja kar 21 brezplačnih dejavnosti za vse starosti.

MATEJA CELIN

Teden vseživljenjskega učenja

leto	izvajalcev	prireditev	udeležencev
2005	381	3.685	44.898
2006	474	4.050	107.317
2007	403	3.770	70.532
2008	676	4.820	116.182
2009	747	4.806	130.000

DELO Vir: Andragoški center RS

VEČER

Datum: 20.5.2010 - Stran: MARIBOR

Ob tednu vseživljenjskega učenja

Tudi letos v maju poteka zdaj že tradicionalni teden vseživljenjskega učenja - TVU 2010, ki ga za območje Maribora in okolice koordinira Andragoški zavod Maribor - Ljudska univerza. Več kot 20 organizacij, društev in posameznikov, vključenih v mrežo izvajalcev TVU 2010, bo v okviru tega izvedlo več kot 150 predavanj, delavnic, predstavitev in drugega. Dogodki so zelo različni - včeraj je denimo **Andrej Naterer** spregovoril o cestnih otrocih v Ukrajini, danes ob 10. uri bo **Zlatko Blažič** govoril na temo Zgodovina moje heroinske odvisnosti, uro kasneje bo predavanje o stresu kot dejavniku tveganja, ob 16. uri pa bo **Matjaž Matavž** predstavil poslikavo telesa in tetoviranje (vse te prireditve bodo na Andragoškem zavodu v Maistrovi ulici 5 v Mariboru, so pa tudi še druge na drugih lokacijah). Udeležba na vseh dogodkih TVU je za obiskovalce brezplačna, seznam vseh prireditev TVU 2010 je objavljen na spletu <http://tvu.acs.si/koledar/>.

Namen TVU je opozarjati na vseprisotnost in pomembnost učenja v vseh življenjskih obdobjih in za vse vloge, ki jih posameznik v svojem življenju prevzema. "Uradni" termin TVU je od 17. do 23. maja, prireditve pa se vrstijo ves maj in junij.

Posvet ZSSS in območne organizacije ZSSS Primorska in Notranjska v okviru tedna vseživljenjskega učenja

Delovati kljub preprekam

Tudi sežanski drugi posvet ZSSS z naslovom Kako pobegniti revščini je izhajal iz vseživljenjskega učenja kot sredstva zoper revščino in socialno izključenost.

Po predstavitvi stanja revščine je predstavnica koprškega zavoda za zaposlovanje predstavila tamkajšnjo sliko brezposelnosti - ta je nekoliko nižja kot povprečna slovenska, prav tako je nekoliko drugačna sestava brezposelnih in povpraševanje po delavcih. Od okoli 5400 ljudi v njihovih evidencah jih 1800 prejema nadomestila, letos pa so zelo povečali vključenost v programe aktivne politike zaposlovanja (vanje je vključenih okoli 1800 oseb). Vse večja revščina se že kaže v težjih psihosocialnih stanjih (nasilje, odvisnosti, psihične, družinske težave ...), je dejala predstavnica sežanskega centra za socialno delo. Kot posebej prizadete je izpostavila starejše, ki živijo sami v oddaljenih krajih, in mlade brez obetavne perspektive. Strmo narašča število prejemnikov pomoči, vse več je tudi deložacij zaradi neplačevanja osnovnih obveznosti. Zlorab sistema je malo, je poudarila, nasprotno, pri ljudeh je preveč odlašanja, preden se zatečejo po pomoč. Ta pa je prenizka, zato ljudi usmerjajo tudi k drugim virom pomoči.

Foto M. B.

Bojan Hribar, sekretar sindikata VIR, je predstavil mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora »Izobraževanje za vključevanje«, sprejeto pred kratkim. Ob tem je poudaril, da je vse več domačih politik dirigiranih iz Bruslja. Predstavnica andragskega centra je dejala, da so delavske pravice edini izhod iz krutega kapitalizma, predstavnika Skei pa sta

poudarila nepripravljenost delodajalcev za vlaganje v delavce in siceršnje težave primorskih delavcev. A ne glede na vse je treba poudarjati in krepiti znanje, usposabljanje in izobraževanje ter za večjo prodornost iskati nacionalne, regionalne in lokalne povezave, je bilo rečeno na koncu posveta.

M. B.

Novinarska konferenca ZSSS ob tednu vseživljenjskega učenja

Znanje za pot iz revščine

ZSSS se že nekaj let vključuje v dejavnosti ob evropskem tednu vseživljenjskega učenja (TVU). Letos te dogodke povezuje z letom boja proti revščini in socialni izključenosti, saj z več znanja in izobrazbe lažje pobegnemo revščini. Zaključni posvet ZSSS bo 25. maja v Ljubljani.

Koliko je v tem trenutku v naši družbi revnih in socialno izključenih v resnici, ne ve nihče. Ne samo, da so pragovi revščine posameznika in različnih družin določeni arbitrarno, zadnje številke, ki jih je mogoče dobiti, povečini izhajajo iz leta 2008. Kriza je po besedah **Gorana Lukiča**, samostojnega svetovalca ZSSS za socialno področje, zaposlovanje in migracije, stanje še poslabšala.

Revščino najbolj tvegajo brezposelne osebe, starejše ženske (zlasti tiste, ki živijo v enočlanskem gospodinjstvu – te so leta 2008 tvegale revščino z 51,4 odstotka) in najemniki stanovanj. Kot je dejal Lukič, se za podatki skriva marsikatera tragična zgodba. »Stanovanjski trg je zelo rigid in v škodo mladih,« je opozoril na stisko te populacije, ki je tudi največkrat predmet izkoriščanja lovcev na profite na tem trgu, še posebej v visokošolskih središčih. Če to področje kmalu ne bo sistemsko urejeno, se bo revščina najemnikov še povečevala in postala »ukalupljena v življenjski vzorec mladih«, je prepričan Lukič. Opozoril je tudi, da se je kriza na trgu delovne sile poglobila, tudi Evropska komisija opozarja, da bo brezposelnosti v naslednjih letih vse več (letos naj bi bila anketirana brezposelnost sedem, drugo leto pa 7,3 odstotka). Brezposelnost se v času krize namreč povečuje z zamikom, politiki, ki pravijo, da je kriza v glavnem že mimo, pa se trudijo konsolidirati

Foto M. M.

javne finance. Ukrepi se tako v imenu konca krize ne prilagodijo položaju na terenu.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je konec aprila sprejel mnenje, da je za vključevanje v družbo potrebno izobraževanje. Zapisali so, da je izobraževanje in usposabljanje ena najhitrejših poti iz revščine. Kot je opozoril Lukič, pa je na tej poti potrebno tudi vključevanje socialnih partnerjev.

Vloga sindikata in socialnega partnerstva

»Tudi sindikati občutimo vpliv povečanja obsega revščine. Mogoče še najbolj preko prošenj za solidarnostne pomoči, za delitev katerih imajo sindikati dejavnosti sprejete pravilnike,« je nadaljeval **Marjan Urbanč**, izvršni sekretar ZSSS za področje soupravljanja in izobraževanja. V obeh letih, 2008 in 2009, je bila pomoč razdeljena preko 1500 članom, lani 450 tisoč evrov, leto poprej pa 400 tisoč evrov. Številki nista povsem primerljivi, saj so leta 2008 divjale številne naravne ujme, lani pa je bilo že več prošenj zaradi revščine. Tudi letošnji trendi kažejo na povečan obseg zaprosil za solidarnostne pomoči.

Da je izobraževanje ustrezna pot iz revščine, je pokazal že prvi posvet ZSSS v okviru TVU v Murski Soboti, je potrdil Urbanč in naštel nekaj primerov, ko država ni našla poti za motivacijo izobraževanja zlasti pri delodajalcih. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je recimo od leta 2003 do 2008 predvidelo 20 milijonov evrov (85 odstotkov iz evropskih socialnih skladov) za izobraževanje zaposlenih, izkoriščena pa je bila le tretjina. Lani je bil razpis Znanje uresničuje sanje namenjen za pridobitev neformalne izobrazbe za tiste z največ peto stopnjo izobrazbe, ki so lahko dobili največ 600 evrov. Neugodno je bilo to, da so morali posamezniki najprej založiti svoj denar, ki so ga dobili povrnjenega šele po pol leta, in poleg tega zato, ker je bil denar obravnavan kot boniteta, plačati iz tega naslova še dohodnino.

Po Urbanču je bil neuspešen tudi razpis, namenjen delodajalcem za sofinanciranje visokošolskega in

podiplomskega študija. Neučinkovit je bil tudi eden zadnjih razpisov, sofinanciranje dokončanja srednješolske oz. poklicne izobrazbe, ki je bil namenjen le delodajalcem, ne pa tudi posameznikom. Od 12 milijonov evrov je le za 110 tisoč evrov zahtevkov za sofinanciranje izobraževanja tudi v okviru interventnega zakona čakanja na delo; naj spomnimo, da bi se delavec moral izobraževati 20 odstotkov časa.

Urbanč predlaga, da bi morale sistemske rešitve tega področja vsebovati najprej ustrezno informiranje zaposlenih (za to kategorijo je najmanj poskrbljeno), ki jim je potrebno nuditi ustrezne pogoje (financiranje ali sofinanciranje) in jih motivirati za izobraževanje. Pri slednjem vidi Urbanč tudi vlogo sindikatov, ki naj skušajo spraviti formalne in neformalne oblike izobraževanja v kolektivne pogodbe. Nekaj rešitev bi lahko ponudil tudi naslednje leto končan program nacionalnih poklicnih kvalifikacij in t. i. bela knjiga.

Predsednik ZSSS **Dušan Semolič** je spomnil tudi na le delno uslišane predloge ZSSS vladi, da bi dvignili nadomestila za čas brezposelnosti in podaljšali čas njihovega prejetanja. Več revščine je po njegovem pričakovati prav pri brezposelnih, ki se jim čas prejetanja nadomestila hitro izteče. Novih delovnih mest ni, zaposlitve so v glavnem le za določen čas.

»Sindikati želimo, da bi okrepili, povečali zaposljivost ljudi. To se da doseči tudi z vseživljenjskim učenjem,« je poudaril Semolič. Slovenski delavci so v evropskem vrhu v pridnosti, intenzivnosti dela in opravljenih nadržah, »naša želja je, da bi prišli na evropski vrh tudi pri znanju«, je dejal predsednik ZSSS. Po njegovem bi se s povečevanjem znanja obrnilo razmerje: za delavke in delavce, ki so zdaj praviloma odvisni od delodajalcev, bi se ti bali in jih želeli zadržati, saj bi imeli dosti znanj in veščin. »Najmočnejši ščit pred brutalnim kapitalom in odločitvami delodajalcev je za delavce lahko znanje in zato je ta tema TVU pomembna,« je poudaril Semolič in opozoril, da sistem kolektivnih pogodb še ni dovolj izkoriščen za to, da bi naredili ta prostor bolj prijazen in stimulativen za učenje in izobraževanje delavk in delavcev.

M. M.

Kršenje pogodbe?

Ne strinjam se, da pokojninski sistem drastično enostransko spreminjate. Pred več kot tremi desetletji, ko sem vstopil v pokojninski sistem, sem sklenil dogovor, ki bi moral imeti veljavo pogodbe. Sedaj, ko se bližam zaključku dogovorjene delovne in zavarovalne dobe, pa napovedujete velike spremembe te pogodbe. Kot da je moja krivda, ker ste (baje) z mojimi prispevki negospodarno ravnali in sedaj ne morete izpolniti svoje obveznosti.

Počutim se kot maratonec, ki mu v zadnjem krogu sporočijo, da je cilj prestavljen od 42,195 km na 65 km. (Ime in naslov hranimo v uredništvu)

Anketa

"Človek ne sme obstati na mestu"

Senija Genko

Teden vseživljenjskega učenja (TVU) od 17. do 23. maja je vseslovenska prireditev, ki povezuje izvajalce ter udeležence vseh generacij in tako omogoča uveljavljanje vseživljenjskega učenja. Projekt vodi Andragoški center Slovenije, območni koordinator za Koroško je že 12. leto zapored izobraževalni center Smeri z Raven na Koroškem.

Sodeluje 48 izvajalcev iz občin Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem, Dravograd, Radlje ob Dravi in Slovenj Gradec. Predviden je 201 dogodek oziroma prireditev, podatki so objavljeni tudi na spletni strani <http://tvu.acs.si/koledar/iskanje>. Prireditve so namenjene vsem generacijam. Med prireditvami TVU na Koroškem so tudi ure računalništva za starejše v okviru medgeneracijskega sodelovanja, kjer so dijaki ravske gimnazije z Natašo Kamnik udeleženkam in udeležencem pomagali utrjevati znanje, pridobljeno na tečaju računalništva pri ADK Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Sogovornike smo povprašali o njihovem učenju in mnenju o vseživljenjskem konceptu.

Senija Grenko: "Obiskovala sem že tečaj oblikovanja gline pri ADK univerzi za tretje življenjsko obdobje, na katerega me je pritegnila prijateljica. Zelo mi je bil všeč. Zdaj z glino ustvarjam doma. Hodila sem tudi na računalniški tečaj. Mogoče se bom vključila še v katero od oblik usposabljanja, najverjetneje v jezikovni tečaj. Za učenje ni nikoli prepozno."

Jelka Lečnik: "Udeležila sem se že tečajev slikanja na svilo in oblikovanja keramike pri ljudski univerzi ter tečaja angleščine pri Koroški osrednji knjižnici, v zadnjem obdobju pa sem bila na tečaju računalništva in v skupini za likovno ustvarjanje. Uživam, ko se učim in izvem kaj novega. Po upokojitvi mora človek odkrivati in razvijati svoje potenciale, in univerza za tretje življenjsko obdobje je krasna priložnost za to, všeč mi je tudi medgeneracijsko sodelovanje. Če ima človek čas in željo, zmore vse."

Katarina Kambur: "Učim se nemščine, likovnega ustvarjanja in računalništva. Zakaj? Rada bi se naučila nemškega jezika, likovnikom sem se pridružila, ker so me povabili medse, za

računalniški tečaj pa sem se odločila, ker želim biti na sodoben način povezana z ljudmi. Pomembno je, da človek ne stoji na mestu. Pravijo, da morajo možgani telovaditi, če jih hočeš ohraniti žive. Rada spoznavam novo, skupinam sem se pridružila predvsem zaradi pridobivanja znanja, druženje je 'stranski produkt'."

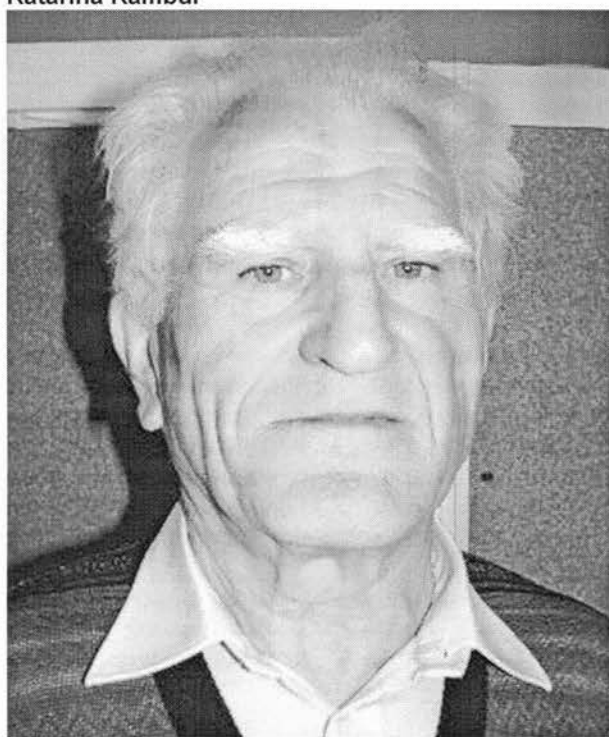
Dragan Novaković: "Obiskoval sem tečaj računalništva v okviru ADK Univerze za tretje življenjsko obdobje, nameravam se vključiti še v jezikovne tečaje. Pomembno je, da se tudi starejši učijo in skušajo doseči tisto, česar niso v mladosti. Predavanja pa morajo biti prilagojena starejši generaciji. Čeprav sem upokojen, še vedno spremljam svoje strokovno področje, predvsem pa veliko berem."

Jelka Lečnik

Katarina Kambur

Dragan Novaković

ANDREJA ČIBRON KODRIN

Živimo, torej se učimo!

Prav v teh dneh stopamo v obdobje festivala učenja v Sloveniji, ki ga širše poznamo kot Teden vseživljenjskega učenja (TVU). Slovenija ga je prvič izpeljala leta 1996 na pobudo nacionalnega koordinatorja Andragoškega centra Republike Slovenije (ACS). Pokroviteljstvo nad projektom je prevzela Vlada Republike Slovenije, dejavno in denarno pa sta se vključili Ministrstvo za šolstvo in šport in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Tako je slovenski TVU kot šesti po vrsti postal eden od štiridesetih podobnih festivalov in sestavni del mednarodnega gibanja festivalov učenja.

ACS s tem osrednjim promocijskim dogodkom izpolnjuje tudi del svojega temeljnega poslanstva – ustanovila ga je namreč Vlada Republike Slovenije, da deluje kot osrednji nacionalni zavod za razvoj in raziskave, izobraževanje in svetovanje ter promocijo in informiranje na področju izobraževanja odraslih. Hkrati je v vse to vpeto tudi naše prizadevanje za razvoj kakovosti področja ter sistema izobraževanja odraslih. Svojih nalog se lotujemo z zavestjo, da je dolgoročno načrtovanje razvoja izobraževanja odraslih mogoče le s pomočjo vizije in strategije vseživljenjskosti.

Že petnajsti TVU strnjeno poteka ta teden med 17. in 23. majem, na željo prirediteljev pa bo v razširjenem obsegu trajal kar dva meseca, in sicer (od 1. maja) do konca junija. Projekt je prerasel v pravo promocijo kulture učenja tako na nacionalni ravni kot na lokalni. Zvrstilo se bo več kot štiri tisoč različnih izobraževalnih, promocijskih, informativno-svetovalnih, kulturnih in drugih dogodkov po vsej državi (na ogled so v spletnem koledarju prireditelj <http://tvu.acs.si>). Sodelovalo bo približno sedemsto raz-

ličnih prirediteljev, ki z združenimi močmi ozaveščajo javnost o vseprisotnosti pa tudi o pomembnosti učenja v vseh življenjskih obdobjih in za vse vloge, ki jih posameznik prevzema v svojem življenju. Tako utirajo pot razumevanju in uresničevanju kulture vseživljenjskega učenja pri nas.

Osrednji del nacionalnega odprtja Tedna vseživljenjskega učenja je tudi podeljevanje priznanj ACS za promocijo učenja in znanja. Priznanja in predstavitve posameznikov, skupin in organizacij, ki so sami dosegli izjemne učne uspehe oziroma so pripomogli k izjemnim učnim dosežkom drugih, predstavljajo izjemno pozitivno promocijo učenja in motivacijo vsem, ki vstopajo na pot učenja in pridobivanja novega formalnega ali neformalnega znanja in spretnosti, ki so pogoj za njihov nadaljnji osebni in karierni razvoj.

Zavedamo se, da vsaka prireditev, vsak posameznik, ki ga pridobimo in pritegnemo v formalno ali neformalno izobraževanje in učenje, pomeni kamenček v mozaiku učeče se družbe. V vseh razvojnih in strateških dokumentih smo zapisali, da je poglobljena primerjalna prednost Slovenije v ljudeh, njihovem znanju, usposobljenosti, kompetentnosti, prilagodljivosti potrebam sodobne družbe in trga dela. Je to dovolj? Vse ključne sistemske zakone smo zapisali prednostno nalogo – zagotavljanje dostopnosti in kakovosti izobraževanja in učenja za vse prebivalce in prebivalke Slovenije po načelih svobodne izbire in enakih možnosti. Pa je v praksi res tako?

Vsi takšni in podobni projekti morajo biti sestavni del jasne nacionalne razvojne strategije vseživljenjskega učenja in jasnega izvedbenega načrta s ciljem, postaviti znanje in učenje kot temeljno vrednoto naše družbe.

Mag. ANDREJ SOTOŠEK

ACS

Dobitniki priznanj

Za promocijo učenja in znanja za leto 2009

► V minulih dvanajstih letih je ACS javnosti predstavil že 156 dobitnikov priznanj, zglednih primerov kulture učenja, letos se jim pridružuje osem novih, med njimi so štirje posamezniki, tri skupine in eno učeče se podjetje. Tukaj jih le naštevamo, več o njihovem življenju in delu, predvsem tudi učenju, pa na eŠR.

Falla Pašić Bišić z Jesenic, poslovna sekretarka, prostovoljka, ambasadorica Evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti: »Neznanje je vir mnogih predsodkov in strahov. Želim si, da bi bil medkulturni dialog del osnovnošolskega programa, da bi se mladi že v osnovni šoli seznanili z ljudmi, ki imajo drugačne korenine. Nevednost, strah pred neznanim, posploševanje (etiketiranje) so vir vsega zla med ljudmi.«

Mr. sc. Darko Šarac iz Ljubljane, upokojeni vojaški arhitekt, karikaturist, dejavni član različnih društev: »Magistrske naloge sem se lotil zato, ker to, da ostane nekaj nedokončano, ni v skladu z mojo osebnostjo, pa tudi zato, ker moj cilj ni bil le magisterij, ampak da za sabo pustim nekaj, kar bo pomembno za širšo skupnost, pa tudi za moje vnuke.«

Natalija Planinc iz Pirana, upokojena vzgojiteljica, prostovoljka, mentorica študijskih krožkov, predsednica Društva Anbot: »Že pred upokojitvijo sem razmišljala, kaj bom potem, in tako sem se odločila za bralni študijski krožek v Luciji. Bila sem izjemno zadovoljna z delom in učenjem na tak način in takoj sem se udeležila usposabljanja za vodjo in mentorja študijskih krožkov.«

Marjan Černar iz Murske Sobote, upokojeni direktor Ljudske univerze, mentor študijskih krožkov, ljubiteljski astronom: »Študijski krožki so oblika, s katero najrajši delam že petnajst let in jo bom verjetno obdržal do konca življenja.«

Ljudski pevci iz Svibnega, sekcija Prosvetnega društva Svibno, 21 članov
Umetniška vodja Tatjana Kavšek: »Pevci se učijo po izročilu, po spominu in pa na delavnicah, ki jih prireja Javni sklad kulturnih dejavnosti. Dodana vrednost petju pa je sodelovanje s krajem.«

Društvo kmečkih žena in deklet Sv. Jurij ob Ščavnici, 69 članic (predsednica društva Ema Lančič)

»Naše vodilo je: *Le uči se, da boš kmetica!*« (Stanka Korbar, članica društva)

Društvo Pristan, Univerza za tretje življenjsko obdobje Koper, 457 članov

Predsednica društva Mojca Brank: »Zanimanje za naše krožke je vsako leto večje. Ljudje se čedalje bolj zavedajo, da je po končani poklicni dobi treba nekaj storiti še zase.«

LEK, d. d., Ljubljana, učeče se podjetje

»V sklopu druženj, ki smo jih poimenovali A prideš?, presegamo standardne izobraževalne vsebine. Obravnavamo teme, ki se dotikajo življenja, zato pravimo – učenje za delo in življenje.« (Jasna Kos, vodja izobraževanja)

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo.

Klepet z nagrajencema Andragoškega centra Slovenije

Promotorja učenja

Ob koncu prireditev ob Tednu vseživljenjskega učenja so na Ljudski univerzi (LU) Koper včeraj gostili Mojco Brank, predsednico društva Pristan, in Natalijo Planinc, prejemnika priznanj Andragoškega centra Slovenije za promocijo učenja in znanja za leto 2009 iz Istre.

KOPER ► Društvo Pristan, Univerza za tretje življenjsko obdobje, je prejelo nagrado v kategoriji skupin, **Natalija Planinc** pa pri posameznikih. Priznanji so jima podelili minuli petek v Radečah, včeraj pa so ju na LU gostili na klepetu.

"Odrasli zapostavljajo izobraževanje po tem, ko gredo v pokoj," ugotavlja **Mojca Brank**. Kljub temu je v koprskem Pristanu skoraj 500 članov, ki imajo na voljo številne krožke, denimo učenje jezikov, umetnostno zgodovino, likovno ustvarjanje, pohodništvo ... Glede na to, da so člani upokojeanci, se bojijo, da s svojimi pokojninami ne bodo več zmogli plačevati vseh dejavnosti (sploh tisti,

ki so jih izbrali več), izletov in materialov. Zato pogrešajo večji vložek ministrstva za šolstvo za izobraževanje starejših odraslih. Natalija Planinc je predsednica piranskega društva Anbot, ki skrbi za ohranjanje kulturne dediščine in je po mnenju poznavalcev prebudilo Piran. *"Ključ uspeha so promocija delovanja, pomoč strokovnjakov in povezava z drugimi društvi,"* pravi. Predsednica Anbota ugotavlja, da je na splošno v družbi premalo medgeneracijske povezave. Tega pa ne more reči za "svoje" društvo, v katerem, kot trdi, ni pomembno, koliko so člani stari, kaj so po poklicu ali izobrazbi, katere narodnosti so ...

NK

Na ljudski univerzi Koper so gostili Natalijo Planinc (levo) in Mojco Brank (desno), predsednico društva Pristan, prejemnika priznanj za promocijo učenja in znanja

Na kratko
Delo, 01.06.2010

Nova Gorica – V sklopu Tedna vseživljenjskega učenja so na Ljudski univerzi Nova Gorica pripravili številne brezplačne delavnice, predavanja in predstavitve na temo zdravega in do okolja prijaznega načina življenja. Do 4. junija bodo različni strokovnjaki s tega področja poučili obiskovalce, da lahko že z majhnimi koraki veliko naredimo zase in za okolje. V tem tednu bodo odprli tudi razstavo slikarke Nine Zuljan, okušali bodo dobrote, pridelane na ekološki način, se družili ob glasbi, si ogledali modno revijo recikliranih oblačil (3Re – Rethink/Reuse/Recycle), razvijali različne spretnosti, se družili in spoznavali zanimive ljudi, ki so prava zakladnica znanja in idej. **K. Ž.**

Še župan prihaja učiti matematiko
Hiša Sadeži družbe v Murski Soboti
Delo, 07.06.2010

Vse delavnice so brezplačne, vodijo jih prostovoljci – Mladi se učijo potrpežljivosti, ko morajo kakšno stvar večkrat ponoviti, starejši ob druženju z najstniki spoznavajo njihov način razmišljanja

Hiša, v kateri devetošolci učijo upokoјence, kako priti na Facebook in kako odposlati elektronsko pošto, obstaja. Ima tudi kotiček, kamor se lahko zatečejo mamice z otrokom v vozičku in kjer lahko prebrskajo literaturo. Prav tako obstaja šivalnica, v kateri nekdanje poklicne šivilje učijo starejše in mlajše, kako sešiti ljubko punčko iz cunj. Ta hiša je svoja vrata pod imenom Hiša Sadeži družbe na široko odprla v Murski Soboti, kjer je kot prva takšna hiša v državi nastala na pobudo Slovenske filantropije. Ni naključje, da smo jih obiskali ravno v minulem tednu vseživljenjskega učenja.

Pregovorna prekmurska gostoljubnost nas doleti že na vratih. Še preden si ogledamo kuhinjo, smo deležni ocvrtih akacijevih cvetov. **Vera Debelak**, ki je v Muri izgubila službo, je novo našla prek javnih del. Medtem ko čaka na udeležence popoldanske delavnice peke potice, za osnovnošolke, ki končujejo delo z upokoјenci v računalniški delavnici, na hitro ocvre akacijo. V Hišo je zašla naključno, na podlagi želje po dodatnem znanju. Po izgubi službe se je prijavila na računalniško delavnico in ostala povezana s Hišo.

Prekmurci znajo strniti vrste. Še preden smo v Sloveniji sploh razpravljali o prostovoljstvu, so ga njihovi upokoјenci uresničevali. Že pred dvajsetimi leti, pove podpredsednik društva upokoјencev Murska Sobota **Janez Kovač**. Prav tako na Osnovni šoli I, kjer mentorica prostovoljcev Tatjana Fras že dolgo skrbi, da so redni gostje na dogodkih tudi babice in dedki, ki se učijo od vnukov, ti pa od njih.

Ko je Slovenska filantropija razmišljala o lokaciji za hišo, ki je zaživela tudi ob podpori norveškega finančnega mehanizma in finančnega mehanizma EGP ter s posluhom murskosoboškega župana Antona Štiha, je bila odločitev lahka. Stara hiša v središču mesta, dostopna tudi peš, je bila ravno pravšnja, a precej dotrajana. Pa so spet strnili vrste ljubljanski prostovoljci in prekmurski upokoјenci. Kmalu je kljub omejenim sredstvom zasijala povsem na novo. Janez Kovač se spominja, da je še izvršna direktorica Slovenske filantropije Tereza Novak udarniško zidala ograjo!

Hišo vodi **Nataša Vršič**. Skrbi za koordinacijo in izpolnjuje vse papirje za projekte. Vidi se, da je predana delu, da ima za sabo ekipo neuničljive (pretežno ženske) energije, ki kar vibrira po prostorih. Na mesec izvedejo več kot trideset delavnic, vse so brezplačne, izvajajo jih prostovoljci. Ob štirih, ko se je začela kuharska, je hiša pokala po šivih. Zdelo se je, da bi vanjo radi prav vsi: otroci so se igrali v kotičku, ob njih so bile osnovnošolke, ki so še malo ostale po računalništvu, moške so na računalnikih preizkušali novo znanje o spletu, ženske so se drenjale v kuhinji in valjale testo. Še preden je Hiša sadeži družbe lanskega 29. septembra uradno odprla vrata, so za seboj imeli 129 delavnic, ki se jih je udeležilo skoraj 2300 udeležencev!

Ne spoznavajo le novih spretnosti, ampak tudi izkušnjo spoštljivega medgeneracijskega sožitja. Mladi se učijo potrpežljivosti, ko morajo kakšno stvar večkrat ponoviti, starejši ob druženju z najstniki spoznavajo njihov način razmišljanja ... Mladim nudijo brezplačne inštrukcije, še župan Štihec prihaja učiti matematiko.

Uspešen projekt, ki se bo moral po treh letih financirati sam kot socialno podjetje, poteka še na drugih lokacijah. OŠ I je dala na razpolago e-učilnico, kjer učitelj starejše prostovoljno uvaja v zahtevnejšo stopnjo računalniškega opismenjevanja. Ti pa razdajajo čas in energijo naprej – tudi v mednarodnem projektu Starejši za starejše, v katerem sledijo kakovosti bivanja starostnikov, pove upokojenka **Veronika Horvat**.

Karolina Vrtačnik

Na kratko
Delo, 12.06.2010

Oskar za vseživljenjsko učenje Marjanu Mesariču

Žalec – Marjan Mesarič, 46-letni poklicni turistični vodnik iz Celja, je dobitnik oskarja za učenje, ki so ga na koncu tedna vseživljenjskega učenja tretjič podelili na UPI - Ljudski univerzi Žalec. Oskar je priznanje prizadevnim posameznikom za njihove učne dosežke v okviru organiziranega samostojnega učenja, pred Mesaričem sta si ga prislužila še Mirica Vasle in Jože Komerički. »V okviru Centra vseživljenjskega učenja, ki za celotno Savinjsko regijo deluje v okviru naše ljudske univerze, smo v teh treh letih opravili približno 6500 svetovalnih ur za približno 3000 svetovancev ter za 900 udeležencev organizirali 2200 ur samostojnega učenja. K nam prihajajo posamezniki, ki nas navdušujejo s svojimi življenjskimi zgodbami, s prizadevnostjo pri učenju in s prepričanjem, da jim znanja nič in nihče ne more vzeti. Da bi jih za njihovo prizadevnost nagradili in druge spodbudili k vseživljenjskemu učenju, smo si izmislili oskarja,« je pojasnila direktorica Ljudske univerze Žalec Franja Centrih. Marjan Mesarič je v brezplačne programe Centra vseživljenjskega učenja vstopil pred petimi leti, ko je hotel poglobiti znanje angleškega jezika. Odtlej je redni udeleženec jezikovnih in drugih izobraževalnih programov. »Kadar nisem na poti, najmanj dvakrat na teden po nekaj ur obiščem središče za samostojno učenje na Ljudski univerzi Celje, ki je ena od izobraževalnih točk žalskega Centra vseživljenjskega učenja. Zavedam se, da je znanje treba dopolnjevati, zato sem se učil tujih jezikov, računalništva, umetnostne zgodovine, pridobil sem tudi licenco za turističnega vodnika. Pridobivanje novega znanja je zame hobi, s katerim se vsak dan in z veseljem ukvarjam,« je dejal Mesarič. Poleg oskarja so podelili še štiri priznanja za posebne učne dosežke. Dobili so jih Petra Šeligo, Andrej Zimšek, Zofija Škrabl in Anita Božič. **D. S.**